

MISSCHIEN NEEM
JE TÓCH BETER 'N
ADVOCAAT...

WANT VOLGENS
MIJ HEB JE HET
RECHT OM JEZELF
TE VERDEDIGEN
FOUT BEGREPEN
...

tzitemZo als je **dader** bent
jouw recht uitgelegd van een **jeugddelict**

tzitemZo als je dader bent van een jeugddelict

jouw recht uitgelegd

- 1 HET JEUGDDELICT 3
- 2 RECHTEN UIT HET KINDERRECHTENVERDRAG 3
- 3 MET WIE KRIJG JE TE MAKEN ALS JE VERDACHT WORDT VAN EEN JEUGDDELICT? 4
- 4 DE VERSCHILLENDE FASES BIJ DE JEUGDRECHTBANK 5
- 5 DE UITHANDENGEVING 7
- 6 HET BEROEP 7
- 7 EEN STRAFBLAD 7

1 HET JEUGDDELICT

Minderjarigen vanaf twaalf jaar hebben, net als volwassenen, verantwoordelijkheden. Als ze de strafwet overtreden, plegen ze een **jeugddelict**.

Dat is een strafbaar feit of 'een als misdrijf omschreven feit' gepleegd door iemand jonger dan 18 jaar.

***Bijvoorbeeld:** het dealen van drugs, het spuiten van graffiti op gebouwen, het stelen van spullen uit een winkel,...*

2 RECHTEN UIT HET KINDERRECHTENVERDRAG

Een belangrijk document voor minderjarigen is het **Kinderrechtenverdrag**. Hierin staan rechten opgesomd die voor **elk kind en elke jongere** van tel zijn. Ook voor jongeren die verdacht worden van een misdrijf of een jeugddelict. Wil je meer weten over kinderrechten? Lees ons magazine **Jouw rechten, Jouw leven!**

Verbod op foltering en onwettige gevangenschap

Niemand mag worden pijn gedaan of zomaar worden opgesloten.

Recht op vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst

Je mag denken en geloven wat je wilt, maar met respect voor anderen

Verantwoordelijkheid van de ouders

Als je iets uitspookt, is het in de eerste plaats aan je ouders om je te straffen. Pas als het te ernstig is, zal de rechter tussenkomen.

Recht op een eerlijk proces

Voorbeeld: recht op bijstand van een advocaat, recht op een onpartijdige en onafhankelijke rechter.

Recht op informatie

*En alle informatie die je krijgt en vraagt, moet je **BEGRIJPEN!***

Recht om niet gescheiden te worden van de ouders

Enkel voor ernstige feiten kan dit wel. Dan is het mogelijk dat een minderjarige wordt geplaatst in een instelling. (zie 'de jeugdrechtbank' p5)

Herziening van een plaatsing

Als je wordt geplaatst, moet de rechter regelmatig nagaan of dit nog nodig is. (zie 'de jeugdrechtbank' p5)

3 MET WIE KRIJG JE TE MAKEN ALS JE VERDACHT WORDT VAN EEN JEUGDDELICT?

• De politie

Wanneer iemand een strafbaar feit pleegt en dit wordt vastgesteld door of gemeld aan de politie, dan stelt de politie een proces-verbaal (P.V.) op. In dit P.V. wordt genoteerd wat er precies gebeurd is. Daarna wordt dit document doorgestuurd naar de **procureur des Konings** (lid van het **parket of Openbaar Ministerie**). Word je effectief verdacht van het plegen van een misdrijf, dan zal de politie jou verhoren, ook al ben je minderjarig.

*Elke minderjarige heeft recht op vertrouwelijk **overleg** met een **advocaat** voor de politie hen verhoort en ook tijdens het verhoor is er meestal het recht op **bijstand** van een **advocaat**.*

*Na het verhoor heeft de verdachte vanaf 12 jaar recht op een **kopie** van de tekst van het verhoor. Als je jonger bent dan 12 jaar dan krijgen je ouders de kopie.*

• Het Openbaar Ministerie (O.M.)

De **procureur des Konings** van het O.M. (of het parket) beslist wat er verder met de zaak of het dossier gebeurt. Hij/zij heeft verschillende mogelijkheden.

- De procureur kan beslissen om de zaak te **seponeren**. In eerste instantie betekent dit dat er verder niets gebeurt, maar op deze beslissing kan worden teruggekomen. Aan het **sepot** kunnen ook voorwaarden hangen die moeten worden nageleefd. Voorbeelden: niet meer op een bepaalde plaats komen, een opleiding volgen, ...
- De procureur des Konings kan de jongere ook een **waarschuwingsbrief** sturen of de jongere en zijn / haar ouders oproepen om de boodschap persoonlijk mee te geven.
- Indien de zaak niet wordt geseponerd, moet het parket een **bemiddeling** overwegen. Dit is een overleg tussen de minderjarige, de ouders en het slachtoffer. Wanneer via bemiddeling een akkoord bereikt wordt tussen de partijen, moet dit nog worden goedgekeurd door de procureur des Konings.
- De procureur kan ook een **positief project** voorstellen. De minderjarige kan dit project zelf invullen, maar het moet wel gericht zijn op het herstellen van de schade.
- Als laatste kan de procureur beslissen dat de zaak wordt doorgestuurd naar de jeugdrechter. De procureur vraagt de jeugdrechter dan om een reactie (een maatregel of een sanctie).

Bij ernstige feiten kan de minderjarige **direct gevangen gehouden** worden om voor de jeugdrechter te worden geleid. Vooraf kan hij / zij maximaal 24u door de politie worden vastgehouden in een toezichtslokaal (= jeugdcel). De ouders en eventueel een vertrouwenspersoon worden hiervan op de hoogte gebracht.

Let wel: wanneer iemand van 16 jaar of ouder een verkeersinbreuk pleegt, moet hij / zij voor de **politierechter** verschijnen in plaats van de jeugdrechter.

*Ook minderjarigen kunnen **bestuurlijk** (max. 12u) of **gerechtelijk** (max. 24u) **aangehouden** worden. Na 24 uur kan een persoon, ook een minderjarige, enkel langer vastgehouden worden op **bevel** van de onderzoeksrechter. Vanaf dan gaat het niet meer om een aanhouding, maar om een **gevangenhouding**.*

• De Jeugdrechtbank

In de jeugdrechtbank tref je verschillende personen en diensten aan:

- Het parket (zie p. 4)
- De **jeugdrechter**: Dit is een rechter gespecialiseerd in jeugdrecht.
- De **advocaat**: Jongeren hebben recht op (gratis) advies en bijstand van een advocaat. Deze persoon verdedigt jou (en niet je ouders) voor de rechtbank.
- De **consulent**: Dit is een persoon van de sociale dienst die de situatie van de minderjarige onderzoekt en de maatregelen / sancties opgelegd door de jeugdrechter helpt uitvoeren.

Een zitting voor de jeugdrechtbank vindt steeds achter gesloten deuren plaats.

4 DE VERSCHILLENDE FASES BIJ DE JEUGDRECHTBANK

• Voorlopige maatregelen

De jeugdrechter kan, indien nodig, **voorlopige maatregelen** nemen ten aanzien van een minderjarige verdachte. Op dat moment staat de schuld van de jongere nog niet vast. Deze maatregelen zijn niet bedoeld als 'straf', maar als bescherming voor zichzelf en/of de maatschappij of omdat het noodzakelijk is voor het onderzoek. Ze moeten voor een zo kort mogelijke periode worden opgelegd, en mogen nooit langer dan een jaar duren.

*Mogelijke maatregelen zijn bijvoorbeeld: een **bemiddeling**, een **herstelgericht groepsoverleg** (een gesprek tussen de partijen) of een **positief project**.*

*Een andere maatregel is dat de minderjarige **in zijn / haar leefomgeving blijft**, maar een aantal **voorwaarden** opgelegd krijgt, zoals regelmatig school lopen, in therapie gaan, een leerproject volgen,...*

De jeugdrechter kan bij heel ernstige feiten beslissen om de minderjarige te **plaatsen** in een gesloten afdeling van één van de **gemeenschapsinstellingen** in Vlaanderen, De Zande (Ruislede), De Kempen (Mol) of De Grubbe (Everberg).

Een **gemeenschapsinstelling** is een plaats waar strenge regels gelden, maar waar de jongeren leren om opnieuw te functioneren in de maatschappij aan de hand van hulpverlening.

• De definitieve fase / de fase ten gronde

Wanneer de procureur de zaak doorstuurt naar de jeugdrechter, krijgen de minderjarige en zijn / haar ouders een dagvaarding (uitnodiging) om aanwezig te zijn op de **zitting** waarop de zaak behandeld wordt.

Tijdens deze zitting luistert de jeugdrechter naar de procureur des Konings, naar de advocaat van de minderjarige en naar de minderjarige zelf.

*De minderjarige moet steeds bijgestaan worden door een **advocaat** als hij / zij voor de jeugdrechter verschijnt.*

Nadien kan de jeugdrechter eventueel beslissen dat onvoldoende bewezen is dat de minderjarige schuldig is. Hierdoor gaat de jongere vrijuit en krijgt hij / zij **geen sanctie**. Als de jeugdrechter de feiten bewezen acht, kan hij / zij de minderjarige een **sanctie** (= straf) opleggen. De duur ervan moet steeds in het vonnis worden vermeld. In het **Decreet Jeugddelinquentierecht** worden een reeks sancties bepaald, die eventueel samen kunnen worden opgelegd. Enkele belangrijke worden hierna vermeld.

*De minst ingrijpende sanctie is een **berisping** of een 'officiële waarschuwing' van de jeugdrechter. De jeugdrechter kan ook een **positief project** opleggen. De minderjarige kan ook veroordeeld worden tot het naleven van bepaalde **voorwaarden** (niet meer op bepaalde plaatsen komen, gemeenschapsdienst,...). Tot slot kan een **plaatsing in een gemeenschapsinstelling** worden opgelegd.*

In principe eindigen de sancties van de jeugdrechtbank ten laatste wanneer iemand 18 jaar wordt. In uitzonderlijke omstandigheden kunnen de sancties ook na de meerderjarigheid doorlopen. Wanneer de minderjarige schade berokkend heeft, is het aan de jeugdrechter om te beslissen of er een schadevergoeding moet worden betaald of niet, en het bedrag ervan.

5 DE UITHANDENGEVING

Minderjarigen tussen 16 en 18 jaar die **zeer ernstige feiten** hebben gepleegd of voordien reeds een sanctie opgelegd kregen, kunnen door de jeugdrechter **uit handen worden gegeven**. Dit wordt heel uitzonderlijk uitgevoerd.

Uit handen gegeven minderjarigen worden **beoordeeld en bestraft als volwassenen** en kunnen dus een gevangenisstraf opgelegd krijgen.

6 HET BEROEP

Wanneer de minderjarige niet akkoord gaat met de beslissing van de jeugdrechter kan hij / zij tegen deze beslissing in **beroep** gaan. De jongere heeft hiervoor **30 dagen** de tijd vanaf de dag dat hij / zij op de hoogte wordt gesteld van de beslissing van de rechter. Wanneer de minderjarige opgesloten wordt in een gesloten afdeling van een gemeenschapsinstelling moet het beroep zijn ingesteld binnen de **48 uren**. Het gevolg hiervan is dat het Hof van Beroep de rechtszaak een tweede maal onderzoekt en beoordeelt.

7 EEN STRAFBLAD

Het is verboden om de **identiteit** van een minderjarige die vervolgd of berecht wordt voor het plegen van een jeugddelict, te publiceren of te verspreiden. De sancties die de jeugdrechter oplegt, worden wel bijgehouden in het **centraal strafregister**. Deze informatie kan enkel worden bekeken door een rechter en door de **overheid**, maar slechts wanneer deze inlichtingen echt nodig zijn.

Zo is het mogelijk dat het centraal strafregister ingekeken wordt als iemand nogmaals ernstige feiten pleegt, maar ook als iemand solliciteert bij het leger of de politie (de overheid). Een gewone werkgever kan deze informatie niet opvragen.

De informatie wordt **automatisch gewist** wanneer je 28 jaar wordt, maar je kan ook zelf vragen om je strafblad te wissen nadat er vijf jaren verstreken zijn na het einde van je sanctie.

Nog vragen?

In deze folder wordt de situatie van minderjarige ouders kort toegelicht. Wanneer je nood hebt aan meer informatie of graag je eigen situatie wil bespreken, kan je steeds contact opnemen met tZitemzo. tZitemzo geeft jou uitleg over jouw rechten.

De “tZitemzo...”-reeks bestaat uit meerdere folders over verschillende thema’s die belangrijk voor je kunnen zijn. Je vindt er uitleg over de bijstand van ‘een advocaat’, over je contacten met ‘de politie’ en ‘als je slachtoffer bent van een misdrijf’ in één van deze folders.

Alle folders uit de “tZitemzo”-reeks kunnen besteld worden bij tZitemzo of in PDF gedownload worden via de website www.tzitemzo.be.

Je kan tZitemzo bereiken via:

09 233 65 65

info@tzitemzo.be

www.tzitemzo.be

Uitgave 2023

tZitemzo
jouw recht uitgelegd

Vlaanderen
verbeelding werkt